

J. Leonardo Giménez
▶jesusleonardo.gimenez@gmail.com

MANAR CARABASSES

El patró lingüístic de les sèries en valencià que actualment emet Canal 9, encara que peca d'una certa indefinició, és bastant acceptable (oblidem ara l'empobriement fonètic, molt patent), entre altres coses, perquè és creïble i assumible, en conjunt, per a la societat valenciana, sense massa academicismes estranys a la parla real.

Però posats a fer les coses mitjanament bé, no entenc per què no les fan bé del tot i no es posen els mitjans per a impedir el muntó d'interferències castellanes que en tots els capítols, de totes les sèries, enterbolixen el que podria ser un estàndard valencià de qualitat en tots els sentits.

Tot això a pesar dels excel·lents professionals de la correcció lingüística que té RTVV. Entre moltes altres interferències innecessàries, en l'exitosa sèrie *L'Alqueria Blanca*, en dos capítols seguits, s'ha sentit que «Fina m'ha donat carabasses» i «Si Fina ha donat carabasses a Cento...».

Mai de la vida les valencianes han donat «carabasses» quan han rebutjat un xicon (per a festejar o per a ballar). En donen una i en sobra. Així s'ha dit sempre i així ho constaten els diccionaris i infinitat de textos escrits, com ara el llibre *Les nostres paraules* del veí d'esta pàgina **Eugeni S. Reig**, que entre altres exemples de «carabassa», com a present simbòlic del rebuig d'una dona a un home, cita la coneguda «Ja ve Cento de ca la nòvia, ja ve Cento malhumorat. Ja ve Cento ballant la trompa, carabassa li han donat».

Més destrossa lingüística, encara, va representar, en la triomfadora sèrie mencionada, que el capellà don **Cipriano** diguera que «Ja he manat la carta» o «Mana'l a pastar fang», en comptes de «...enviat la carta» o «Envia'l a pastar fang».

Calc relleig, d'última fornada i d'autèntica subordinació lingüística, al qual s'ha referit el precitat lexicògraf en un article publicat en este mateix diari i en altres, on criticava la permissivitat i deixadesa de Canal 9 davant les interferències, amb la precisió i la solidesa argumental que el caracteritzen.

PANORAMA

PROVERBIS DEL MÓN

Per **Llorenç Giménez**

▶ No hi ha fuet per a aquells que s'enganyen a si mateixos.

Rússia

▶ L'il·lús creu que està coent un ou quan no té més que la corfa.

França

▶ La il·lusió floris en totes les estacions.

França

▶ Els millor de la vida són les il·lusions.

H. Balzac

▶ Les il·lusions ajuden a viure i han de ser respectades.

França

VALENCIÀ EN PERILL

Del llibre: **Valencià en perill d'extinció** Autor: **Eugeni S. Reig**

Xamar

- 1) Beure begudes alcohòliques de manera immoderada.
- 2) Xuclar el fum d'un cigarro o d'una pipa.

1) «Jo al teu nebot no li done faena en la meua fàbrica; és molt bon xicot però li agrada massa xamar»

2) «¡Xama, home, xama, que si no s'apagarà!»

En valencià també es diu	1) Alçar el colze 2) Xuclar
En llengua estàndard	1) Alçar el colze, mamar, trascolar, xumar 2) Pipar
En castellà es diu	1) Empinar el codo, mamar, pimplar 2) Chupar

Correu electrònic ▶ amats@epi.es

La literatura medieval, en la llengua actual. Els seus títols llueixen bé en qualsevol prestatgeria i en la història colectiva d'una cultura, però qui llegeix els escriptors clàssics valencians en el segle XXI? Per a difondre'ls més, un grapat d'autors actuals cridats per l'Editorial Barcino han adaptat a la llengua i a la ment contemporània les grans obres del Segle d'Or. El primer és el valencià Jordi de Sant Jordi.

Els clàssics baixen al carrer

EDITORIAL BARCINO

PACO CERDÀ VALÈNCIA

■ Nasqué a València a la fi del segle XIV, era fill d'un esclau morisc, s'auto-descriu com a «menut i lleig de fesomia» i de la seua producció literària només se n'han conservat 18 poesies. Però cap d'aquestes adversitats ha impedit que el valencià Jordi de Sant Jordi, que va entrar a la Cort i fou cambrer personal del rei Alfons el Magnànim fins la seua prematura mort en 1427, haja passat a la història com un dels millors escriptors del Segle d'Or valencià. Se'l coneix com l'últim trobador medieval i es va dedicar a l'amor cortès, un amor en majúscules de patiment i angoixa, i d'elogi cap a una dona de posició social més elevada amagada baix un pseudònim. No obstant, com bé diu la periodista Aurora Torras, encara que «elogiat pels seus contemporanis i considerat un dels autors més rellevants de la poesia catalana de tots els temps, hui és pràcticament un desconegut. En part perquè la seua obra, escrita en occità, costa d'entendre. I també, no ens enganyem, perquè tot allò que sona a poesia medieval ens espanta». Però a partir d'ara potser espante menys.

El poeta **Carles Duarte**.

La prestigiosa Editorial Barcino inicia amb l'obra de Jordi de Sant Jordi la nova col·lecció *Tast de Clàssics*, que vol acostar els autors i títols més destacats de la literatura catalana antiga des d'una sensibilitat contemporània. L'editorial ha encarregat a escriptors actuals que *reescriuen* en llengua moderna els textos antics. Inaugura la sèrie *La Poesia* de Jordi de Sant Jordi, en una adaptació a cura del poeta barceloní Carles Duarte, director de la Fundació Lluís Carulla. El seguiran *Poesia*, del mític cavaller de Beniarjó Ausiàs March, en versió del poeta i columnista de **Levante-EMV** Josep Piera; *El somni*, de Bernat Metge, en versió d'Alba Dedeu, i *Vida de Jesucrist*, de la valenciana Isabel de Villena, en versió de Marta Pessarrodona. El primer llibre ix de la impremta hui, quan serà presentat en una lectura poètica a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans.

El coordinador de l'Editorial Barcino, Joan Santanach, explica que l'objectiu de la col·lecció és «connectar amb els lectors que tenen interès per la literatura clàssica, però que volen llegir-la de manera fàcil, en llengua moderna i amb el ganxo literari que posen els adaptadors, que no seran acadèmics sinó escriptors». Tot això, matisa Santanach, pretén «traure als clàssics del museu» i fugir d'un «purisme irreductible que acaba sent negatiu, perquè distancia els clàssics de la gent». Com a excepció, els llibres de poesia comptaran amb dues versions: l'original i l'actualitzada. Els escriptors faran les adaptacions en variant oriental (com fa Duarte) o occidental (com farà Josep Piera).

El Micalet negocia per mantindre el teatre

LEVANTE-EMV VALÈNCIA

■ La Societat Coral El Micalet assegurarà ahir en un comunicat que vol «continuar oferint a València una sala activa» que ofereix «una programació teatral i musical continuada», malgrat que haja arribat a la fi la gestió del Teatre Micalet per part de la companyia Teatre Micalet (CTM) a causa, segons critiquen, de «l'ofegament econòmic al qual els ha sotmés Teatres de la Generalitat». Per tant, la intenció de l'associació és que el teatre no baixi el teló. «Per això —agrega la societat coral—

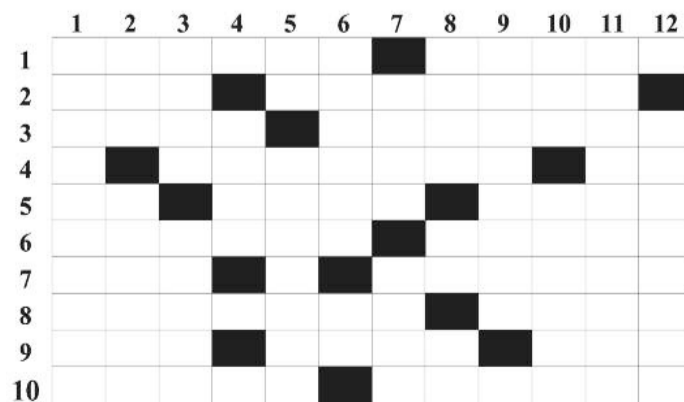
estem rebent ja propostes de diferents empreses per omplir de contingut la nostra sala: el Teatre Micalet. Aquests continguts seran respectuosos amb la nostra realitat cultural i lingüística pròpia. Volem que la temporada vinent València continue gaudint de bon teatre, i en valencià, al Teatre Micalet», asseguren en la nota oficial.

Després de què en 1995 nasquera el projecte de encapçalat per la Companyia Teatre Micalet en aquest mític local per al valencianisme cultural, «la falta de sensibilitat de la Generalitat

vers la nostra llengua i cultura ha fet que aquest projecte no haja pogut continuar. L'oferta teatral en valencià a la ciutat de València, com moltes de les activitats en la nostra llengua, necessiten, a més de la voluntat de qui les duu endavant, el recolzament de les institucions per aconseguir refermar projectes que cerquen, com haurien de fer els nostres governants, recuperar el prestigi social de la nostra llengua. Això, oferint un producte de qualitat com, ningú ho dubtarà, l'oferit per la CTM», afegeixen.

ENCREUAT

Per **Josep Pitarch**
Josep.I.pitarch@uv.es

SOLUCIÓ A L'ENCREUAT NÚM. 4.171 ▶

HORIZONTALS. 1. Pràctiques de les professions. Dia de festa dels jueus. 2. Poble de la muntanya de la Plana. Pegares fort a la pilota contra la porteria. 3. Proveït de cua. Soca grossa i seca que serà cremada. 4. El iode. Peça de protecció contra els xocs dels vehicles. A mi. 5. Realitza. Poble de parla castellana a un tir de pedra de València capital. Xiqueta. 6. Convida. Cinturons. 7. Excreta suor. Mil. Ho aconseguiràs. 8. Regles de les operacions militars en el camp de batalla. Existirà. 9. Lloc on es bat el blat. Rostre. Remugant escandinau. 10. Veïns de Síria revoltats contra la dictadura. Material per a la construcció.

VERTICALS. 1. Partidaris de la no violència. 2. Corrent d'aigua. Publicació anual d'una entitat. 3. Copa, veire, tassa. No estar ocupat un càrrec. 4. Deu. Vehicle que transporta individus a tant el quilòmetre. Tarragona. Itàlia. 5. Vine ací fora! Cadenciosos i modulats. 6. Flotava. Gos. 7. Preu que cobra l'ajuntament pels serveis que presta. Espai urbà d'arbres i esbarjo. 8. Necessari per a fer-se la higiene. Còrdova. Exclamació de dolor. 9. Artròpodes carnívors que viuen a les teranyines. Madrid. 10. Mostra sonora de tendre amor. Cap arrere. 11. Escrigueren una partida al llibre de comptes. 12. Una tona. Acumulant una fortuna.

